

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LIII. Corollaria nonnulla ex præcedentibus deducuntur, & nonnulla errata
Iosephi Mozzagrugni corrigu[n]tur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

tutum ab eodem Julio II Pontifice anno 1512. concessum est dictae congregationi.

37. S. Agnelli Maioris in ciuitate Neapoli, quod eidem congregationi concessit Leo X. anno 1519. falsum autem omnino, quod de hoc monasterio scribit Mozzagrugnus lib. 7. istud esse monasterium à S. Gaudioso Bitinensi Neapoli edificatū, adhuc magis falsum, quod S. Agnellus eius monasterij Abbas fuerit, anno 1076 defunctus, vide quae diximus lib. 1. cap. 57. num. 4.

38. S. Antonij de Vienna Patauij, antea membrum S. Antonij Venetiarum, sed postea separatim, & in Prioratum erectum à Pio IV. anno salutis nostrae 1563.

39. S. Celsi Mediolani, vnitum dictae congregationi à Paulo III. anno 1548. cum antea esset Ecclesia Ordinis S. Benedicti, vt ex lib. taxarum Apostolicarum apparet.

40. S. Mariae de Capellis Neapolis, antea Ordinis D. Benedicti, ex eodem lib. taxarum. vniuit Paulus III. anno 1549.

41. S. Sophiae Beneuenti, Ordinis antea D. Benedicti, ex eodem lib. taxarum concessit Clemens VIII. anno 1597.

42. S. Agnetis extra urbem via Nomentana. Hanc Ecclesiam Sixtus IV. monasterio S. Petri ad Vincula vniuit, sed Innocentius VIII. 1489. erexit in Abbatiam.

43. Sancti Spiritus in oppido Centi in dicecesi Ferrariensi nuper sub titulo Abbatiae erectū, concedente Paulo V. anno 1609.

VI. **H**anc congregationem complures Romani Pontifices illius virtute, ac moribus Religiosissimis ita promerentibus multis priuilegijs, ipsidemque precipuis decorauerūt, & munuerunt, quae apud Ioannem Baptistam Signium & Iosephum Mozzagrugnum, ac etiam Basilium nostrum Sirenium in Compilatione Indulgentiarum regularium legi possunt, inter quae extant tria priuilegia, primū Calisti III. datum 16. Calend. Julij 1456. secundum Sixti IV. datum 15. Calend. Julij 1471. tertium Iulij II. datum 4. Nonas Aprilis anno 1512. quibus iisdem canonici dictae congregationis veri, & legitimi canonici Regulares Ordinis Sancti Augustini decernuntur, & declarantur, & pro talibus ab omnibus, & singulis haberi, & teneri iubentur, quorum priuilegiarum concedendorum causa exprimitur in dictis priuilegijs, quod à nonnullis an illi veri essent canonici Regulares dicti Ordinis, in dubium reuocabatur, & praesertim à quibusdam Religiosis certi Ordinis mendicantiū qui in processibus Florentiae illos praecedere volebant, vbi talis declaratio ad lites tollendas fuit necessaria, vt idem Mozzagrugnus lib. 2. fol. 48. & lib. 4. fol. 2. scribit, & ante illum Signius lib. 1. cap. 3. fol. 116. vbi dicit, illos, eū quibus lis orta est Florentiae, fuisse Fratres Praedicatorum S. Mariae Nouellae. Quae vero cauae de hac re du-

bitandi existerent, Ticinensis nositer dux fuisse suspicatur, alteram quod contra consuetudinem ceterorum canonicorum voluerit vocari Fratres, cum alij vocarentur Domini, alteram, quod super velle lines retinuerunt hastam, alteram, quod re laneū, quas rationes rejciunt Signius, & Mozzagrugnus. Verū siue istae fuerint verae causae, illius dubij, siue aliae, hoc satis reuocatum in dubium an illi veri essent canonici, & ad illud tollendum declaratione Sedis Apostolicae opus habuisse.

CAPVT QVINQVAGESIMVM TERTIVM.

Corollaria quaedam ex praecedentibus deducuntur per quae nulla errata in opere Iosephi Mozzagrugni corriguntur.

EX dictis in duobus capitulis immediate praecedentibus, quae fideliter ex libro Ioannis Baptistae Signij & Iosephi Mozzagrugni praeterea recitata, colligitur primum falsum esse nec omnino futurum, quod idem Mozzagrugnus in officium totius canonici ordinis non leuem scribit, hanc congregationem à Gregorio XII. institutam, ad reformandum, & reparandum in ea ordinem canonicum in vniuersum, qui ordo ita in vniuersum erat lapsus, vt quando Gregorius XII. meditantus est instituire illam congregationem, omnes canonici Regulares viuerent singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis Regulari B. Augustini ipsi tractu processus alieni, vt vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium (formalibus illius verba estor.) & Greg. XII. vultisse, canonicum ordinem, & monasticam reformare, ad tollendum schisma quod Ecclesiam exagitabat: quin immo seculare canonicorum dictae congregationis intra habitum Pontificalem deferre consueuisse, quae postea scribit lib. 5. fol. 11. pag. 1. & fol. 12. & 13. 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.

Nam vt omittere volumus, & dimittendo dicere hunc autorem, Gregorium XII. vultisse ordinem canonicum reformare, quod illo verum esse possit, nullo testimonio subnixus affirmari, nullus eorum, qui illius vitam scripserunt, hanc voti meminit, & adhuc magis voluntarium, & quoscunq; Regulares, excepto solis electi, ad Pontificatum assumptos omnia proflua Regularium indumeta dimittente, maxime quod seculari-

gregium ipsi canonici dictae congregationis à Gregorio XII. praescriptum, ante illos nulli alij Regulares ferchant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in vniuersum cum Saluatoriensis monasterio sibi mutauerunt: vnde vero consuetudinem non est, Gregorium detulisse illud consuetudinem habitum Religiosum, qui praescriberet habitus Religiosus. hae inquam, vti illi facimus. Primum quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituire coepisset, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, vt omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, vt indigem videtur consuetudine, cum essent in Hispanijs, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria, & canonici de seipsum viuencia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regulares obseruantia viget, praeter congregationes amplissimas illis etiam temporibus floruit sanctae Crucis Colimbriensis, sancti Augustini Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesheimensis, & Nulensis in Belgio, quarum duae posterioribus temporibus, tunc temporis magna famam laude floruit. At iniquit, de canonicis Regularibus loquimur, non de Gallijs, Hispanijs, Belgio, quod quoniam sonant verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum lapsus, & illa, omnes canonici viuebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis, &c.* vt vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium si de solis Italicis agebatur, sed de omni de solis Italicis locutum, falso tempore institutionis dictae congregationis, quod durans 1408 nullos canonicos conuenerat in canonijs, & regulariter vixisse viuere, etiam canonici S. Petri in caelo aureo S. Augustini, S. Augustini Nicolai, ad quorum Abbatem, & Praeside litera Bonificij Noni pro congregatione Capituli Provinciali data sunt an. 1400. vultisse Frigidianarum nuper reformari, ac etiam Veronensis S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos litera Gregorij XII. anno 1408 sunt directae. Vincbant Bononiensis, sancti Iohannis in Monte, & Victoris in Colle sancti vniuersum, Mortariensis cum multis ceteris dictae congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathae, S. Saluatoris Benetianenses, Bononienses item Montis Boli, Vercellenses S. Andreae, & S. Bartholomaei, quae omnes longe post dictam congregat. institutionem conuenienter vixisse, partim supra mentionem est, partim libro sequenti ostendimus, & ostendimus, hominem sensatum has leuitates esse.

Etando falsum esse eandem congregationem à Gregorio XII. institutam ad reformandum ordinem canonicum in vniuersum. Primum, quia ex litera Greg. XII. & ex serie narratorum apparet, illam ipsam congregationem, ante illos nulli alij Regulares ferchant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in vniuersum cum Saluatoriensis monasterio sibi mutauerunt: vnde vero consuetudinem non est, Gregorium detulisse illud consuetudinem habitum Religiosum, qui praescriberet habitus Religiosus. hae inquam, vti illi facimus. Primum quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituire coepisset, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, vt omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, vt indigem videtur consuetudine, cum essent in Hispanijs, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria, & canonici de seipsum viuencia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regulares obseruantia viget, praeter congregationes amplissimas illis etiam temporibus floruit sanctae Crucis Colimbriensis, sancti Augustini Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesheimensis, & Nulensis in Belgio, quarum duae posterioribus temporibus, tunc temporis magna famam laude floruit. At iniquit, de canonicis Regularibus loquimur, non de Gallijs, Hispanijs, Belgio, quod quoniam sonant verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum lapsus, & illa, omnes canonici viuebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis, &c.* vt vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium si de solis Italicis agebatur, sed de omni de solis Italicis locutum, falso tempore institutionis dictae congregationis, quod durans 1408 nullos canonicos conuenerat in canonijs, & regulariter vixisse viuere, etiam canonici S. Petri in caelo aureo S. Augustini, S. Augustini Nicolai, ad quorum Abbatem, & Praeside litera Bonificij Noni pro congregatione Capituli Provinciali data sunt an. 1400. vultisse Frigidianarum nuper reformari, ac etiam Veronensis S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos litera Gregorij XII. anno 1408 sunt directae. Vincbant Bononiensis, sancti Iohannis in Monte, & Victoris in Colle sancti vniuersum, Mortariensis cum multis ceteris dictae congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathae, S. Saluatoris Benetianenses, Bononienses item Montis Boli, Vercellenses S. Andreae, & S. Bartholomaei, quae omnes longe post dictam congregat. institutionem conuenienter vixisse, partim supra mentionem est, partim libro sequenti ostendimus, & ostendimus, hominem sensatum has leuitates esse.

episcopum ipsi canonicis dicitur congregationis a Gregorio XII. prescriptum, ante illos nulli alij Regulares seruebant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in vnione cum Saluatoriensis monasterio in alium mutauerunt: vide vero consuetudinem non esse, Gregorium detulisse illud Regularibus, tanquam habitum Religiosum, qui non solum erat habitus Religiosus hęc inquam, verum etiam habitus Regularis hęc inquam, ut nota faciamus. Primò quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituit, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, vt omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, vt in diuersis non videtur consuetudine, cum essent in Hispanijs, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria sub canonice disciplina viuientia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regularis obseruantia viget, præter congregationes amplissimas illis etiam temporibus floescentes sanctę Crucis Colimbricentis, sancti Ruffi, sancti Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesheimensis, & Nullesis in Belgio, quarum due posteriorum nuper reformatę, tunc temporis magna sanctitatis laude florebat. At inquit, de canonicis Italicis loquimur, non de Gallis, Hispanis, Belgis, quod sonant verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum erat lapsus, & cetera, omnes canonici vivebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, et sic tenuerunt, &c. vt vix ignoscerentur vestigia conuentualium Regularium si de solis Italicis agebatur, &c. vt deus de solis Italicis locutum, falso in temporis illationis dicitur congregationis, quod fuit anno 1408. nullos canonicos conuentualiter in canonijs, & regulariter vixisse viuiebant cum canonici S. Petri in celo aureo S. Ingilami, S. Augustini, Nicolai, ad quorum Abbatem, & Priores literę Bonifacij Noai pro capitulo Capituli Provincialis data sunt an. 1400. Viuebant Fregoriani nuper reformati, ac etiam Venerunt S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos literę Gregorij XII. anno 1407. & 1408. sunt directę. Viuebant Bononiensis S. Sacerdotum Io. in Monte, & Victoris in Colle sancti venorum, Mortarienses cum multis membris dicitur congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathe, S. Saluatoris Beuicentis, Bononienses item Montis Belli, Vercellenses S. Andree, & S. Bartholomęi, quos omnes longe post dictam congregat. institutam conuentualiter vixisse, partim supra monstratum est, partim libro sequenti ostendimus, et mirum sit, hominem sensatum has leuitates esse.*

Secundò falsum esse eandem congregationem a Gregorio XII. institutam ad reformandum ordinem canonicum in vniuersum. Primò, quia ex literis Greg. XII. & ex serie narratorum apparet,

illam cremitarum in canonicos mutationem a Gregorio factam non animo nouam congregationem fundandi, sed vt saluti bonorum illorum virorum consuleret, & salua manente professione regulari D. Aug. illos ab omnimoda subiectione Prioris Generalis, & ceterorum officialium ordinis eremitarum eximeret. & verba Pontificis clara, & aperta sunt, nec opus est Soli nebulas offundere. Secundò, quia cum Pontifices aliquem ordinem reformare intendunt, personis in disciplina regulari illius ordinis apprimè instructis, & versatis vtuntur, non autem illis, quę potius instructione, & reformatione ipsę indigeant. tales autē erant illi eremita, qui licet optimi essent religiosi, tamen canonicę institutionis profus ignari erant, & ita ignari, vt opus haberent ipsi ab alijs leges accipere, & erudiri. Quam ob causam præfecti sunt tres Cardinales, qui eis viuendi leges præscriberent. Tertiò, quia constitutiones a prædictis Cardinalibus illis præscriptę non pro noua congregatione erigenda, sed pro solo illo monasterio traditę fuerant, vt patet ex forma ipsarum constitutionum, & vel ipse autor vltro fateatur lib. 5. fol. 29. pag. 2. & fol. 55. pag. 1. Quarto, quia Gregorius videns eodem eremitas Illicitanos in canonicos nuper transformatos esse monasterio per vim Magistratus Senensis turbatos, vt illorum saluti consuleret, nouis literis datis facultatem fecit ad prius institutum eremiticum reuertendi, cuius vigore sex ex illis ad vitam eremiticam redierunt, quod omnino non fecisset, si mens illius fuisset, nouam congreg. instituire ad ordinem canonicum in vniuersum reformandum. Quintò, quia cum quatuor ex illis in habitu canonicali nuper assumpto manentes sine certis sedibus vagarentur, cum que tot essent monasteria canonicorum regularium, ad quę reformanda illos mittere potuisset, ac debuisset, si eo fine illos Canonicos instituisset, ad nullum tamen legitur misisse. Sextò quia ipsi canonici de factò nullum collegium antiquorum canonicorum reformauerunt, quinto ipsi potius dici possunt Eremitę in canonicos reformati, nam quod primi canonici dicitur congregationis essent eremita in canonicos reformati patet, quia primum illorum monasterium fuit Sancti Saluatoris de liceto, siue de Sylua lacus, & Religiosi dicti monasterij erant Eremitę. Secundum fuit S. Ambrosij, & huius pariter omnes erant eremita. Et licet Gregorius XII. ne illa institutio funditus periret, concessisset, vt decem personas religiosas aliorum ordinum ad eos transire volentes recipere possent, nullum tamen regularem canonicum legitur ad illos transiuisse. Quod autem nullum collegium canonicorum regularium ipsi reformauerint, patet, quia licet quedam monasteria, quę canonicorum prius fuerant, illi obtinuerint, tamen tempore vnionis illa iam canonicis omnino

ERTIVM.
ntis nollet dunt
ontra consuetudinem
voluerint vocari Fra
Domini, alteram, quod
nastam, seu capite
dunt Signis, & M
Fuerit verę cano
is reuocatum in d
& ad illud tollend
licet opas habuisse.

QVAGE
ERTIVM.
a ex preceden
atur per qua
in opere Ioseph
m corriguntur.

is in duobus capit
dicitur præcedent
delicta ex libro Iose
pittiz Signij, & Ioseph
agregui peccatorum
que colligitur primo
licet nec omnino Iose
zagreguius in officiu
non leuiter ferit, hinc
orio XII. institutum, ad
endum in ea ordine co
qui ordo ita in vniuersi
Gregorius XII. tradita
regationem, omnino
nt singulariter in cano
conuentualibus, & tunc
illius ipsi traditę præ
reuerit vestigia cono
malibus illis verbis
canonicum ordinem,
ad tollendum habitum
t: quin immo sepelire
gregationis intra habi
re consuevit. que p
pag. 1. & fol. 12. & 13.
& 33. & 37. & 49. & illud
& fol. 36. & alibi
voluntarię, & diuino
Gregorius XII. reuocare
mare, quod esse ven
nio subiecta essent, &
vitam scripturę, hinc
magis voluntarium, &
ad subdit, eandem con
re intra habitum. Pri
rio consistet, monach
s, exceptis filijs clerici
omnia præfata Regula
maximè quod hanc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

destruta erant, præter vnum monasteriũ Saluatoriense Bononiæ, in quo erat vnicus Ghislerius, qui licet illos admiserit, neque illorum reformationem, neque habitum, nec viuendi modum suscepit, & alterum S. Augustini Nicoliz, quod alijs de causis illis fuit vnum.

III. Nec obstat, quod obijcitur, reformationes non appendi muris, & officinis, sed personis monasteriorum. nam id verum est, quando reformantur collegia, non autem quando reformantur monasteria collegijs iam destituta, tunc enim licet subiectum reformationis non sint parietes, & officina, sed personæ, tamen non sunt personæ quæ in monasterijs antea fuerant, & desierunt, sed personæ, quæ subintrant secum ferentes ipsam reformationem. nam & nostri Lateranensis multa monasteria monachorum reformasse leguntur in literis Apost. & non ob hoc dicuntur reformasse ordinem monasticum, quia ibi iam nulli crant monachi, sed quia secum detulerunt reformationem ipsorum canonicorum Lateranensium.

Nec obstant secundò verba illa priuilegij Gregorij: *excitat nostra mentis arcanum specialis, & affectuosa dilectio, qua domum Prioratus S. Saluatorij &c.* Quæ autor de voto factò à Gregorio XII. instituti prædictam congregationem, ad reformandum ordinem canonicum commentatur. nam ista verba non sunt tanti ponderis, vt non possint alio modo absque nota temeritatis, & impietatis, & falsificationis literarũ Apostolicarum legitime interpretari nam in literis Apostolicis mentis arcanum non significat votũ, sed mentem Pontificis, quæ est arcana, siue consilijs, siue cogitationem, siue prouidentiam, siue sollicitudinem, siue animũ Pontificis, quæ omnia sunt arcana non solum in Pontifice, sed in quolibet homine, & literalis horum verborum intelligentia hæc est: Affectuosa dilectio, qua domum S. Saluatoris, & personas in ea degentes prosequimur, excitat nostram mentem arcanam, siue nostram cogitationem, nostrum animum arcanũ, per constructionem, quam Logici vocant intrasituum, vt circa illorum statum attentè cogitemus, & illorum curam prouidè geramus, & lætæcenta in literis Romanorum Pontificum sunt exempli similia verba præ se ferentia, vt videri potest in Constitutione sextæ Alexandri VI. & Constitutione tertis, & decimæ septimæ Leonis XI. & alibi. Præter quod clausula illa proœmiales, & narratiuæ in literis Apostolicis ponuntur à Secretarijs Apostolicis ad libitum.

Multo minus etiam obstant verba illa: *Motu proprio, & ex certa scientia.* In quibus autor vim facit, quia non semper indicant, nõ præcessisse supplicationem Pontifici porrectam pro obtinendis, quæ in motibus proprijs conceduntur, sed ponuntur, ne iure subreptionis, vel obreptionis villo tempore notari possint, quod, ne longius

vagemur, patet ex eodem autore lib. 9. fol. 54. in principio, vbi refert supplicationem Martinũ sub hac forma à suis porrectam: *Dignetur sanctitas vestra præfata omnia, & singula prædicta ex certa scientia, & motu proprio habere rata, & firma, & in validare, suppleudo omnem defectum &c.*

Secundò principaliter inferitur, verum non esse, quod idem autor lib. 8. fol. 51. pag. 1. dicit, nullibi legi, quod Gregorius XII. dederit canonicis dictæ congregationis scapulare grisei coloris, cum hoc dicat ipse lib. 5. fol. 14. pag. 1. & fol. 53. pag. 1. & hoc expressè caueatur in Constitutionibus editis ab ipsis Cardinalibus à Gregorio deputatis cap. u. quod nimirum scapularia inter de panno capparum, quas cappas iubebantur ferre coloris grisei mordentis, ad infilar capparum Conuerforum Carthusianorum.

Tertiò inferitur, perperam dixisse eundem autorem, impiè errare eos, qui dicunt, vperabilem Patrem Stephanum compulsum ad illam mutationem habitus ex altercatione cum suo Generali, vt ab illius obediencia tandem eximeretur, quod scribit lib. 9. fol. 55. pag. 1. in fine, & lib. 8. fol. 18. pag. 1. quia esto ille habitus mutationem nõ intendere, tamen quod ad eandem mutationem compulsum fuerit ex eiusmodi altercatione, apparet ex tota narratione eiusdem auctoris lib. 9. in initio vsque ad fol. 14. vt si nota hæc sufficiant, prius afficiat autorem.

Quartò inferitur, iniuriam esse querelam eiusdem auctoris lib. 8. fol. 26. pag. 1. fol. 38. pag. 1. aduersus Syluestrum Maurulicem, & Bullianum Surenium quod dixerint, hanc congregationem primitus institutam in agro Senensi, & in monasterio Illicitano, cum sint apertissima verba Gregorij XII. domum de Sylua lacus ordinis creaturam in Prioratum canonicorum regularium erigentis, idque præ se ferant omnia dicti Pontificis priuilegia, quibus hæc congregatio erigitur, instituitur, & firmatur, & ante quæ priuilegia nulla profus dicitur congregationis mentio haberi.

Quintò inferitur falsum esse, quod idem autor ait lib. 8. fol. 37. pag. 1. nunquam dictum esse de hac congregatione, quod sit nouella plantatio. Quid enim significant verba illa Gregorij XII. in primo priuilegio? *Vnde domum S. Saluatoris de Sylua lacus in Trivrisatum conuenit ualium autoris apostolica erigimus, volentes, & eadem autoritate statuentes, quod ipsi fratres in eadem domo residentes, eorumque successores, qui erunt pro tempore, canonici regulares, & secundum regularia instituta demerent vitam, & fratres S. Saluatoris non operari debeant, & illi priuilegio octauo fragrantio sacra religio, quæ apud dilectos filios Priorem, & canonicos prioratus S. Saluatoris de Sylua lacus &c. a nobis saluam præcipi institutionis iuris, & infra, quæ a nobis recepta habitus, & ordinis suscipere primordia.*

Sextò inferitur, abique rationabili causa eundem auctorem lib. 8. fol. 7. pag. 1. & alibi non semel dicitur, Lateranensibus competere esse canonice ex natura, siue autem Saluatoriensebus ex priuilegio: *Unde ex eo inquit hanc tam arguit am distinctionem naturæ, & priuilegij conueniunt, quam non inueniuntur nec D. Thomas, nec Scotus, nec alij hinc inferuntur eximij Doctores.* Nam respondetur, hanc distinctionem in primis reperiri apud ipsum auctorem ad alia intentum lib. 2. fol. 37. pag. 1. qui eam in primis ponit, dum inquit: *Sicut filio, vel nepoti Regi Francie competit per se, quod sit de domo regnantis non factò de domo Francie à Rege priuilegiatus aut alio modo, vt nobilitetur per accidens est talis, & est minus dignus eo, qui est naturaliter talis: unde dicitur, quod omnes, quod est per naturam tale, quod id est quod per se tale, est magis tale, quam quod est per accipiendum. Inuenitur etiam passim hæc distinctio apud hanc consultius, cum de hijs legitimus, vel de filiis, vel de nobilitate familiarium res agitur, nõ de eodem modo quis dicitur filius legitimus, vni modo ex natura, quia talis natus est, natiuitas enim modo ex natura dicitur 2. Phisicæ & à D. Paulo ad Ephesios 2. cum docet nos omnes natura esse filios carnis, altero modo ex priuilegio Principis, quia Princeps naturalium defectum abstulit suo priuilegio, quæ distinctio maximè attenditur in successione ad iura feudalia. Similiter duobus modis auctori dicitur nobilitas, & de corpore nobilitum auctoris Republicæ, vel ciuitatis, vno modo ex natura, quia ex parentibus nobilibus natus est illa modo ex priuilegio, quia ob illius merita in corpore nobilitum Republicæ fuit cooptatus: in hoc sensu dicitur Ticiensis, & verum dixit, Lateranensibus competere esse canonicos ex natura: quia illi per conueniam seriem à clericis, seu canonici per B. Augustinum, imo per sanctos Apostolicos instituti deriuant, vt deductum, probatum, & definitum fuit coram Summo Pontifice, & per eundem Summum Pontificem, vt lib. 3. col. 2. domum Saluatoriensebus autem competere esse canonicos ex priuilegio, quia attenda illorum primaria origines, & institutione, illi neque à canonicis deriuant, neque ab illis institutionem, neque habitum regularium, neque in monasterio canonicorum regularium acceperunt, sed ab initio fuerunt eximie ex monasterio Illicitano, vel Engobleno sancti Ambrosij, siue ex alijs ordinibus assumptis, & autoritate, ac priuilegio Apostolicis in canonicos mutati, nec tamen negamus, illos veros esse canonicos, sicut negari non potest esse verè legitimam, quem Princeps suo priuilegio legitimat.*

Septimò inferitur, falsum esse, quod scribit idem autor lib. 5. fol. 29. pag. 2. hanc congregationem fuisse primitus institutam inter congregationes canonicorum regularium, nam longe antequam huius congregationis crant in Italia

in inferis, verum non
lib. 8. fol. 51. pag. 6. Gregorius XII. dedit
nominis scapulare gratiam
lib. 5. fol. 4. pag. 1. lib. 8.
caneatur in Conventu
ardinalibus à Gregorio
mirum scapularum de
appos subeantur ferre
ad inflar caparum
anorum.

nam esse quendam
pag. 1. fol. 8. pag. 1. ab
nolum, & Bullam
anc congregatioe pri
Scenensis, & in mona
bertissima verba Grego
lacus ordinis erom
nicorum regulari
omnia dicti Pontifici
congregatio erigitur, ve
ntre quæ privilegia
nominis innotio habet.
in esse, quod idem
quomam dictum esse
d sic novella plurimo
verba illa Gregorij XII
minum S. Saluatoris de
ent noniam antea
eodem auctoritate
na domo rificet, cum
to et corpore, canonici
instituta demore
separi debeant, & illa
aria S. S. de Regum, qui
& canonice
e. a nobis saluare
stra, qui a nobis
primordia

Sc22

Facto inferis, abique rationabili causa eundem
S. autoris lib. 8. fol. 7. pag. 1. & alibi non semel
de ante illi Signum Ticinensi succedere, quod
dicitur, Lateranensibus competere esse canonico
rum ex natura, suis autem Saluatoriensibus ex pri
uilegio: Vnde etiam inquit hanc tam argutam distin
ctionem natura, & privilegij inuenimus, quam non in
uenimus nec D. Thomas, nec Scotus, nec alij huius li
terarum eximij Doctores. Nam respondetur, hanc
distinctionem in primis reperiri apud ipsum au
torem ad alia intentum lib. 2. fol. 37. pag. 1. qui eã
lib. 2. terminis ponit, dum inquit: Si ut filio, vel
supra Regi Francie competere per se, quod sit de domo
regiarum vero salu de domo Francie à Rege privile
gijs, aut alio modo, ut nobilitate per accidens est tale,
et non in se, quod est naturaliter talis: vnde
dicitur, quod omne, quod est per naturam tale, quod idem
est quod per se tale, est magis tale, quam quod est per ac
cidens tale. Inuenitur etiam passim hæc distinctio
apud Iurisperitos, cum de illijs legitimis, vel de
fidei, vel de nobilitate familiarum res agitur. nã
duobus modis quis dicitur filius legitimus, vno
modo ex natura, quia talis natus est, natiuitas e
ius natura dicitur 2. Phylisic à D. Paulo ad E
phesios 2. cum docet nos omnes natura esse filios
vni altero modo ex privilegijs Principis, quia
Princeps naturalium defectum abstulit suo privile
gio, quæ distinctio maximè attenditur in successio
ne ad iura feudalia. Similiter duobus modis a
liqui dicitur nobilis, & de corpore nobilium a
licuius Republicæ, vel ciuitatis, vno modo ex
natura, quia ex parentibus nobilibus natus est: a
lio modo ex privilegio, quia ob illius merita in
corpore nobilium Republicæ fuit cooptatus: in
hoc sensu dicitur Ticinensis, & verum dixit, Late
ranensibus competere esse canonicos ex natura:
quia illi per continuam seriem à clericis, seu ca
nonicis per B. Augustinum, imo per sanctos A
postolos instituti deriuant, ve deductum, proba
tum, & definitum fuit coram Summo Pontifice,
& per eundem Summum Pontificem, vt lib. 3.
dicendum. Saluatoriensibus autem competere
esse canonicos ex privilegio, quia attendit illorum
primaria origines, & institutione, illi neque à ca
nonicis deriuant, neque ab illis institutionem,
neque habitum regularem, neque in monasterio
canonicorum regularium acceperunt, sed ab in
itio fuerunt erant ex monasterio Illicitano, vel
Eugubino sancti Ambrosij, siue ex alijs ordini
bus assumpti, & autoritate, ac privilegio Apo
stolico in canonicos mutati. nec tamen negamus,
illius veros esse canonicos, sicut negari non po
tuit esse vere legitimum, quem Princeps suo pri
uilegio legitimat.

Expone inferis, falsum esse, quod scribit idem
S. autor lib. 5. fol. 29. pag. 2. hanc congregatio
nem fuisse primitus institutam inter congrega
tiones canonicorum regularium, nam longe an
teinitium huius congregationis erant in Italia

multæ aliz congregationes sub ius capitibus de
gentes, & conuentus Generales, ac etiam Recto
res Generales habentes, vt supra ostensum fuit.
extra Italiam verò erant præclarissimæ congrega
tiones Colimbricensis S. Crucis, Parisiensis S.
Victoris, item S. Rufi, & S. Laurentij, in Belgio
Aroasiensis, Windesimensis, Nuffensis, in Pale
stina sancti Sepulchri, quæ omnes longè ante an
num 1408. quo tempore cæpit hæc congrega
tio, fuerant institutz.

Scio dicit, te solam comparatione nostræ La
teranensis Congregationis locutum, id enim fa
tis euidenter alijs in locis indicat, vt dum lib. 8.
fol. 12. scribit, primum privilegium datum à Gre
gorio XII. suæ congregationi esse prius primo
privilegio dato ab eodem Gregorio XII. cano
nicis Frigidionarijs, imo quando Frigidionarij
nondum ex ovo eruperant, & eodem lib. fol. 4.
pag. 2. & fol. 21. pag. 2. quod quibuscunque iuri
bus contendamus, siue privilegijs, vel præstan
toribus, vel vetustioribus, siue primarijs insti
tutionibus, siue quacunque antiquitate, etiam ipso
habitu canonico, & claustrali, suæ congregatio
nis canonici nostris sint præferendi, iunctis alijs,
quæ habet lib. 2. fol. 46. pag. 1. & lib. 7. fol. 14. r. &
lib. 8. fol. 40. 1. Verum si sic intelligi cupiebat, nõ
debuerat absolute dicere, suam congregationem
primitus institutam inter omnes congregatio
nes canonicorum regularium. Quod autem ad
nostros attinet, nobis nunc curæ non est de ma
ioritate, & primatu contendere, sufficit enim no
bis Papalis decisio, qua post longum examen de
cimum est, nos esse de illis antiquis clericis à B. Au
gustino, imo verò à sanctis Apostolis institutis,
idque compertum satis ex pluribus verissimis, &
authenticis documentis. Videtur Constitutio
Pij IV. quæ est in Bullario 95. in ordine inter cõ
stitutiones huius Pontificis. probent etiam ipsi
se esse de eisdem clericis antiquis, & non nuper
instituti, & manum damus, ac etiam ex reueren
tia, & amore fraternitatis per omnia cedimus, qui
non de primatu contendimus, sed de iuribus, &
hereditate, ac finibus Patrum nostrorum con
seruandis. Quod autem ait, primum privilegium
datum à Gregorio XII. huic congregationi esse
prius primo privilegio dato ab eodem Pontifice
nostræ congregationi, verum non esse inueni
ti, qui legerint eiusdem Gregorij privilegium an
no 1407. nostris Frigidionarijs concessum, quan
do illi nondum erant instituti.

Octavo inferis, falsum esse, quod scribit
lib. 8. fol. 12. r. 26. 37. 38. & 43. & pro quo
excandescit, nunquã inueniri, præsertim in liti
ris Apostolicis dictos canonicos appellatos cano
nicos S. Saluatoris de Sylua lacus, vel de Bononia,
vel de Venetijs: nam vocari S. Saluatoris de Sylua
lacus, apparet ex duodecim privilegijs Greg. XII.
vocari etiam canonicos S. Saluatoris de Bononia,
præter quod constat ex literis Clemetis VIII. su

VII.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pra citatis, potest etiam ex eodem autore, qui dicit, suos creasse monasterium S. Saluatoris de Bononia in caput & titulum vniuersalem congregationis, & pro confirmatione erectionis supplicauit Martino V. vt videre est lib. 5. fol. 54. demum vocari canonicos S. Saluatoris Venetiarum, fatebit ipse lib. 8. fol. 3. pag. 2. vt satis non intelligam, quid dicere velit, dum sepius de eodem affirmat, & negat.

Non dicitur, nulla probabilitate subnixis, quod scribit lib. 3. fol. 38. pag. 1. & repetit lib. 8. fol. 12. 1. & fol. 28. 2. Hanc congregationem originem trahere ab antiquis canonicis Rhenensibus, & quod de sua congregatione fuerunt Lucius II. Honorius II. Innocentius II. & alij relati inter canonicos antiquae congregationis S. Mariae de Rheno, pro qua re fere vtque ad iniurias decertat lib. 4. fol. 4. & lib. 5. fol. 53. & lib. 8. fol. 17. & 28. & alibi sepius, cum ista congregatio, si personas attendamus, ab Eremitis Ilicetanis, & Ambrosianis traxerit suam originem, si ad auctorem, ille fuerit vel venerabilis Stephanus Eremita, vel Gregorius XII. si locum institutionis, ille fuerit non monasterium S. Mariae de Rheno, sed S. Saluatoris de Iliceto, & cum non nisi an. 1248. ad monasterium S. Mariae de Rheno fuerint admissi, decem annis postea quam fuerant instituti, vnde non possunt dicere, se à Rhenanis descendere, nisi dicamus congregationem decem annis postquam ab vno parente nata est, iterum in vntrem alterius matris introire, & de nouo ab illa originem ducere, & nasci, quod etiam si per impossibile fingeremus, adhuc verum non esset, quod tanta constantia & animositate fingit. Primum quia quando isti canonici ad monasteria S. Saluatoris, & S. Mariae de Rheno simul vnita admissi fuerunt, iam nulli amplius erant canonici Rhenani praeter vnum Priorem Franciscum Ghislerium, qui nunquam illis vniri voluit, sed omnimodam administrationem, & iuris dictionem vsque ad mortem sibi retinuit, & illos solum admittit ad diuina officia celebranda in suis Ecclesijs more Capellanorum, neque vno ante obitum dicti Ghislerij suum plenum effectum est sortita. Secundò quia litera Apostolica expressè fateatur, dictos canonicos sic accedentes alterius fuisse habitus, instituti, & obseruantiae, ab antiquis illis canonicis Rhenanis, & à summo Pontifice admissos ad dicta monasteria, vt tamen proprium habitum, instituta, & obseruantias retinerent, & secundum illa perpetuo ibidem viuerent, adeo quod vetus congregatio cum suis institutis in illorum aduentu penitus interijt, & noua congregatio alterius habitus, instituti, & obseruantiae successit, vnde isti noui canonici non magis dicere possunt se descendere ab antiquis canonicis Rhenanis, quam à Monachis sancti Benedicti, quorum multa monasteria obtinuerunt, vt S. Iohannis Euangelistae Rauennae, S. Da-

nielis & S. Michaelis in agro Patuino, & alia, & qua ratione dicere possunt, canonicos illos Rhenanos esse de illorum congregatione, eandem dicere possunt S. Benedictum, Placidum, Maurum, & alios monachos ex illis de eadem congregatione.

Sed dicit nos antiquos canonicos Rhenanos vniti sumus. Ergo in illorum naturam transformamus, & nobilitatem, iura, & praerogatiuas sequimur, quia quod vnitur, sequitur naturam eius cui vnitur, sed contra seipsum loquitur, nam quod alteri vnitur, iam supponitur existens, & aliunde originem habere: vnde si ipsi sunt vniti antiquis Rhenanis, iam fateantur, quod aliunde originem traxerunt, secundò falsum est illud, quod alteri vnitur, sequi naturam illius, & conditiones, & illo inferius esse, neque iura ab eo allegata id docent, sed oppositum, nam glossa in cap. Et temporis 16. quaest. 1. varios modos vnitionis distinguit, & docet, aliquando ita vniri Ecclesiam, vt ambae retineant sua iura, titulos, & praerogatiuas, & tunc quod vnitur, non trahit naturam alterius, nec illius conditionem sequitur, nec est inferius illo, contradicit etiam hic autor libri ipsi, qui lib. 8. fol. 52. pag. 2. dicit, suos Ambrosianos vnitos fuisse antiquis Rhenanis, vt illis praerogatiuas, quomodo igitur suam naturam secuti sunt, & illis inferiores fuerunt? Tertio falsum est, canonicos Ambrosianos antiquis Rhenanis fuisse vnitos, vt dictum est, nisi fortassis in sepulchro vniti quando isti successerunt, iam illi omnes exstiterant.

Dicit secundò: nos inserti sumus antiquis canonicis Rhenanis, ergo iure gloriari possunt de illorum antiquitate, & nos ab illis originem ducere. Respondet constare, non fuisse insertos, quia illi non existebant, nisi in sepulchro, & quod alteri inseritur ab alio originem trahit, vt notum est, & non gloriatur de radice, sed rana de illo quia trahit radicem, & truncum in suam naturam, non autem trahitur in naturam radicis & trunci, alioqui superflue arborescerent, vt ex malis fierent bonae, si quod insensum, naturam arboris sequeretur, fateor aliam esse rationem in institutione spirituali, maxime per quam Christo per fidem, & gratiam inseruntur et naturalibus oleastris exciti, & contra naturam bonam oliuam insiti Christo. Sed Paulus ipse docet, hoc contra naturam institutionis materialis esse. Quare metaphora ista institutionis plantae quae obest, quam proficit.

Dicit tertio: nos successimus antiquis canonicis Rhenanis. Ergo omnia illorum praerogatiua, & iura in nos transfusimus. Respondet per hoc non probari quod ipsi sint de illis antiquis canonicis Rhenanis, vel ab eis originem ducant, nam pari passu dicere possemus, nos à monachis Sancti Benedicti originem ducere, quia multa illorum monasteria tenemus, quorum omnia & singula

monasteria, & privilegia auctoritate Apostolica ad nos successerunt, & vni Princeps alteri in Regno, vel Imperio, vel seculo succedens, omnia illorum iura, & privilegia, & praerogatiuas acquirat, & non trahit, & tamen non est necesse, illum trahere originem ab illo, cui in principatu succedit.

Dicit quarto: omnia antiqua iura, & statuta antiquorum Rhenanos in nobis sunt reformata. Respondet primò ex literis Apostolicis expressè, falsum id esse, & potius omnia antiqua iura, mores, & obseruantias per istos novos canonicos Ambrosianos, siue Ilicetanos fuisse abrogatas, nam isti noui illis antiquis calege successerunt, vt cum essent diuersi habitus, instituta, & obseruantiae ab illis antiquis, nihilominus obseruantias antiquas instituit, isti suum habitum, instituta, & obseruantias retinuerunt, & cum illis, & secundum illa in dictis monasterijs viuerent.

Dicit quinto: reformatio speciem non mutat, & hoc, ne clerici, vel monachi. Nos monasteria Rhenanum, & sancti Saluatoris reformati sunt. Ergo sumus de illis antiquis canonicis Rhenanis. Respondet falsum esse, quod reformatio speciem non mutat, neque hoc dicere illi verum est, aliquando reformatur collegium, quod erat relaxatum, reducendo illud ad pristinum statum, & tunc reformatio non mutat speciem, quando reformatur collegium cum institutione status, vt cum Eremitae Ilicetani facti sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc reformatio mutat speciem: aliquando verò reformatur Ecclesia, seu monasterium, & non collegium, & tunc reformatio mutat speciem, vt dicitur in allegatis, & docet quotidiana experientia, quare cum illi canonici reformauerint non antiquum collegium Rhenanum, quod erat extitum, sed solum illius monasteria, potius collationem esse, illis alterius speciei fuisse.

Secundò inferitur, nullatenus verum esse, quod dicitur libro 8. fol. 8. pag. 2. de hac illius congregatione locum D. Antoninum in secunda parte Historiae titulo decimo quinto cap. vigesimo tertio §. secundo cum dicit: Nam canonice reformati, qui dicitur principium habuisse ab Augustino, & tunc dicitur, & regula sua relaxati erant, & deinceps reformati à Domino mediatis duobus canonicis reformati, & vna praesertim: Nam D. Antoninus non dicit, quod ij duo viri reformauerunt, ordinem canonicum sub binas congregationes, vt suam comprehenderent, quemadmodum dicitur in eodem libro folio tertio, sed solum statum, quoniam fuerint canonici per istos duos viros reformati, addens: Et iam dicitur per istos in fratibus, & monasterijs in reformati per istos in reformati, & primus horum locum dicitur esse prope Lucam, & dicitur Frisnaria vnde & congregatio illa, quae sub vno capite gubernatur, diuisa

ro Patavino, & alii
ant, canonici illos
congregatione, co-
medicatum, Placidius
nos exilire de eadem
anonicis Rhenanis
rum naturam trans-
& praeeminentia fo-
sequitur naturam co-
cipium loquitur: nam
ponitur existens de
vnde si ipsi fuerint
tentur, quod aliquid
d falsum est illud, quod
m illius, & conditio-
neque iura ab eo allega-
m, nam glossa in cap.
& secundum illam in dictis monasterijs viuerent.
Dicit quintus reformatio speciem non mutat
cap. Relatum, ne clericis, vel monachi. Nos mo-
nasterium Rhenanum, & sancti Saluatoris refor-
mamus. Ergo sumus de illis antiquis canonicis
Rhenanis. Respondet falsum esse, quod refor-
matio speciem non mutat, neque hoc dicere illu-
stratum aliquando reformatur collegium,
quod erat relaxatum, reducendo illud ad prilli-
quum statum, & tunc reformatio non mutat spe-
ciem: aliquando reformatur collegium cum im-
mutatione status, vt cum Eremitz llicetani facti
sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc
reformatio mutat speciem: aliquando verò re-
formatur Ecclesia, seu monasterium, & non col-
legium, & tunc reformatio mutat speciem, vt di-
citur in allegatus, & docet quotidiana experi-
entia, quare cum illi canonici reformauerint non
requam collegium Rhenanum, quod erat ex-
tinctum, sed solum illius monasteria, potius cõ-
cludendum esset, illos alterius speciei fuisse.

ita, & privilegia autoritate Apostolica ad nos
sua iura translati, & vnus Princeps alteri in Re-
gno, vel Imperio, vel feudo succedens, omnia il-
lud iura, & privilegia, & praeeminentias acquirat,
& non seruetur, & tamen non est necesse, illum
trahere originem ab illo, cui in principi patu suc-
cedit.
Dicit quartus: omnia antiqua iura, & statuta
antiquorum Rhenanorum in nobis sunt refor-
mata. Respondet primò ex literis Apostolicis
correspondere, & potius omnia antiqua
iustitiam, mores, & obseruantias per istos novos
canonicos Ambrosianos, siue llicetanos fuisse
abrogatas, nisi illi noui illis antiquis ca lege suc-
cesserunt, vt cum essent diuersi habitus, institu-
ta, & obseruantia ab illis antiquis, nihilominus
cessantibus antiquis institutis, isti suum habitum,
iustitiam, & obseruantias retinerent, & cum illis,
& secundum illam in dictis monasterijs viuerent.
Dicit quintus reformatio speciem non mutat
cap. Relatum, ne clericis, vel monachi. Nos mo-
nasterium Rhenanum, & sancti Saluatoris refor-
mamus. Ergo sumus de illis antiquis canonicis
Rhenanis. Respondet falsum esse, quod refor-
matio speciem non mutat, neque hoc dicere illu-
stratum aliquando reformatur collegium,
quod erat relaxatum, reducendo illud ad prilli-
quum statum, & tunc reformatio non mutat spe-
ciem: aliquando reformatur collegium cum im-
mutatione status, vt cum Eremitz llicetani facti
sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc
reformatio mutat speciem: aliquando verò re-
formatur Ecclesia, seu monasterium, & non col-
legium, & tunc reformatio mutat speciem, vt di-
citur in allegatus, & docet quotidiana experi-
entia, quare cum illi canonici reformauerint non
requam collegium Rhenanum, quod erat ex-
tinctum, sed solum illius monasteria, potius cõ-
cludendum esset, illos alterius speciei fuisse.

at Frisonaria, & ad beatum etiam Eufilianam possidet.
& postea de hac noua congreg. canonicorum regu-
larium S. Saluatoris de Bononia subdit: *Et possi-
bus alijs quidam religiosi ordinis eremitarum segregan-
tes se ab ipso ordine, vt reuolunt viuerent, &c.* Ecce
tibi, isti non sunt de illis primis à duobus viris sci-
entia, & vita praeclaris reformatis, quos D. Anto-
ninus dicit à D. Augustino principium habuisse,
sed alterius instituti nuper inuenti.
11. Nfertur, siue causa eundem autorem non-
nullis Historicis, & autoribus succedere
toto lib. 2. & supra lib. 2. fol. 54. & lib. 4. fol.
2. & lib. 7. fol. 7. & toto illo volumine, cuius hic
est praeceptus scopus, & finis, quod negent hanc
suam congregat. originem ducere ab antiquis cano-
nicis Lateranensibus, à S. Augustino, imò à
SS. Apostolis institutis, sicut de nostris affirmat;
ex quibus Doctoribus praefer nostros Ticinen-
sem, & Sirenium, nominat Volaterranum, Syl-
uestrum Maurolicum, Hieronymum Platū, Hie-
ronymum Sorbum, Thomam Bzouium, potuis-
set addere Emanuelem Rodericū tomo I. Quae-
stionum regularium q. 3. art. cum è contra, vt
inquit, ipsi verè dicere possint, se descendere ab
antiquis canonicis Lateranensibus, & illis iun-
ctos, sicut & nostri: & quare Sixtus IV. di-
xit, nostros Frigidianarios descendisse ab anti-
quis canonicis Lateranen. & ab Apostolis, eadem
id ipsum de sua congreg. dicere debuisset: & quod
ipsi per continuatum tramitem descenderunt à
canonicis à D. Augustino institutis. Nam est hie
omnia illo scilicet verificare quàm maximè opta-
remus, quare nihil nobis obessent, sicut non ob-
est, quod sint in Gallijs, Hispanijs, Belgio, & A-
lemania complura collegia canonicorum regu-
larium, quos censemus, & pro comperto habemus
esse de antiquis canonicis à D. Augustino,
vel etiam ab Apostolis institutis: multum verò
prodesse ad amputanda iurgia, & occasiones
altercandi de primatu cum admiratione, ac etiã
scandalorum, qui nostras nugationes legunt,
tamen timeo, hunc autorem, suos canonicos esse
de antiquis clericis, vel Lateranensibus, vel à B.
Augustino, & à sanctis Apostolis institutos, non-
nisi cum magno labore posse probare, propter
duo, quorum alterum est, quia notum est Ippis,
& consoribus, illos, non ex antiquis canonicis de-
scendere, sed ex eremitis in domibus eremitarū
autoritate Apostolica canonicos creatos. nam si
Pontifex modo vnum, vel plura monachorum
Benedictinensium monasteria, aut etiam Capu-
cinorum, in canonicos erigere vellet, & illos mo-
nachos canonicos creare, nunquid non essent
vere canonici? & tamen risum faceret, qui con-
tenderet illos esse de canonicis antiquis Latera-
nen. siue à D. Augustino, siue ab Apostolis insti-
tutis. Secundo quia ad probandam identitatem
saltem specificam, requiritur identitas habitus
substantialis, siue essentialis, vt notum est, & sup-

X.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ponitur pro comperto ex ijs, quæ communiter tradunt scribentes post Glossam in Clementina de Electione in verbo habitus. Veram istorum canonicorum habitus etiam substantialis aliqua ex parte videtur diuersus ab habitu antiquorum canonicorum Lateranensium à D. Augustino, & à SS. Apostolis institutorum, quod ostenditur. nã antiquorum canonicorum Lateranensium substantialis habitus est sola tunica lineæ, quam sub cappa deferunt, vt Io. Andreas in dicta Glossa communiter receptus tradit, & Benedictus XII. in Bulla Generalis reformationis canonicorum regularium in cap. de forma habitus, & idem autor fatetur. Verum isti canonici præter tunicam lineam habent pro habitu substantiali scapulare laneum cucullatum, quod sapit naturam habitus monasticæ, & non clericalis. nam quod dictum scapulare sit illorum habitus substantialis, fatetur idem autor lib. 3. fol. 21 pag. 1. maxime sine cuculla, hæc enim illius sunt verba: *Neque canonicis scapulare illud, quod neque accidit canonicis, sed substantialis est &c.* & lib. 5. fol. 48. pag. 2. vbi ait, quod habitus professionis est habitus substantia, & essentia ordinis, iunctis ijs, quæ scribit lib. 6. fol. 18. pag. 2. & fol. vigesimo 2. & fol. trigesimo secundo 2. vbi dicit, scapulare esse habitum professionis, in quo canonici illius congreg. profitentur, qui idcirco non datur Nouitijs, & ita etiam habetur in constitutionibus dictæ congreg. tum antiquis, tum etiam modernis Romæ editis 1612. cap. 19. quod est de professione. Deinde fatetur idem autor lib. 4. fol. 53. pag. 2. illa verba Bullæ Martini V. per quam canonicis dictæ congregationis admissit ad Ecclesiam S. Saluatoris Bononiensis, retento illorum habitu, licet illi essent diuersi habitus, instituti, & obseruantia ab antiquis canonicis dictæ Ecclesiæ, de habitu essentiali esse intelligenda: illi autem canonici Ambrosiani nō erant differentes ab antiquis Rhenanis in habitu, qui est tunica lineæ, sed quoad scapulare. Ergo illud est habitus essentialis. nam cappa exterior siue esset eadem, siue diuersa, in vtriusque accidentaliter erat habitus, non essentialis. imo scapulare multo magis videtur habitus substantialis canonicorum dictæ congreg. quàm Rochettum: quia illi Rochettum concedunt etiam Conuersis, ex illorum constitutionibus cap. 8. de Vestibus, quibus tamen non concedunt scapulare, & tandem illud est habitus internus, vt idem autor concedit lib. quinto fol. quadragesimo secundo 2. & quinquagesimo secundo 2. habitus autem internus, idem est, quod habitus substantialis.

XI. **Q**uod autem cuiusmodi scapulare sit habitus monasticus, fatetur ipse lib. 3. fol. 17. per totum, & fol. 18. pag. 2. & fol. 22. pag. 2. & quod rem vrget lib. 3. fol. 21. pag. 2. vbi scribit, scapulare suorum canonicorum illud idem esse, de quo sub nomine cucullæ loquitur Concilium Aquigrani cap. 12. hæc namque illius sunt verba: *Ita illi,*

qui Ludouico Pio Imperatore in Concilio Aquigrani in scapulari vestis sunt, sicut & nos vestimur, illi cuculli, quos à Iulio II. & Calisto III. ad hæreticos scapulari, quos non contrarius esse habitus canonicis, vt Canon regularis D. Augustini decreti sumus. Porro scapulare illud, de quo Concilium Aquigrani ibi loquitur, esse cucullam monasticam, quæ monachalis est habitus, quamque Concilium ibid. & text. in cap. Mandamus 19. q. 3. canonicis regularibus interdicit, res est tam certa, vt nulla probatione indigeat. Quare licet Papa potuerit nouos canonicos instituire, & veros canonicos decernere, nihilominus scapulare illis præscribere, quod illorum habitus esset essentialis, quæ non negamus, nec negari possunt, addo etiam decernere illos esse veros canonicos ordinis S. Augustini, & pro talibus habendos. dubium nihilominus remanet, an illi canonici cum illo habitu sic reaper instituti sint verè de illis à B. Augustino institutis, & pars negatiua apparet verior: quia verò D. Augustini nō est corpus naturale, sed mysticum, cui sine sui immutatione nota species canonicorum per autoritatem Apostolicam addi potest quid enim prohibet sicut in corpore vnus Republicæ ad veteres familias nouæ addi possunt, quæ ex privilegio sunt verè de corpore Reipublicæ, & tamen non sunt de illis antiquæ familie Reipublicæ, quid enim vetat?

Nec videtur sufficere, quod ait, scapulare non esse habitum professionis, sed signum habitus professionis, vel signum professionis. non enim Doctores alia ratione asserunt, habitum esse de essentia religionis, nisi quia est signum externum professionis internæ, vt notat D. Thom. 1. 2. q. 187. art. 8. nec etiam sufficit, quod alibi ait, scapulare cucullatum, & el cum cuculla laica esse habitum monasticum, exterum sine cuculla, vel cu cuculla stricta, & reformata esse habitum canonicalem. prind quia scapulare, quod Gregorius XII. & etiam Constitutiones recens editæ præscribunt, est cucullatum, & forma à Pontifice præscripta attendenda est, quæ etiam omnino non potest. secundò quod cappucium sit magis, vò minus strictum, non variat speciem cucullæ monasticæ, & demum attendendum est, non quilibet auctoritate priuata faciant, sed quid ex præscripto legis fieri debeat.

Multò minus verum est, quod idem autor, ante illum Io. Baptistæ Signis lib. 1. cap. Per multas paginas comminiscitur, scapulare dictæ congregationis esse antiquum habitum claustralium defertim Alexandrinis à D. Marco institutis, & à canonicis congregationis D. Marci de Mantua, & à Frigidianis, qui postea illud paulatim commutauerunt, vel abiecerunt, nisi forsàn æquiuocatio lateat in nomine scapulari, vt sub hoc nomine comprehendatur omnia regumenta scapularium, cuiusmodi sunt almutia,

& quæ vocantur forcatuas, siue varotas, & cappucios, quæ à nonnullis super rochetto in choro deferuntur, de quibus in Constitutionibus Benedicti XII. in cap. de Forma habitus, hoc enim pacto concedimus, esse habitum canonicorum antiquorum, & modernorum, quo omnes passim etiam nunc vtiuntur. At loquendo de scapulari, quod est halla lineæ cum cucullo, quale & modernis, & multi ex mendicantibus deferunt, nego illud fuisse habitum antiquorum canonicorum. & quod non fuerit habitus canonicorum Alexandrinorum, patet ex Cassiano lib. 1. de Institutis canonicorum cap. 7. illorum enim scapularia erant maiores, quas nunc nos dicimus almutias, quæ sunt habitus canonicis D. Marci de Mantua essentialis scapulare nō deferrent, quidquid somniamus. Manuphridus, patet ex illorum constitutionibus in cap. de Habitu illorum enim scapularia erant cum lancea, tum pellicea. non ergo erant halla, vt sunt illa canonicorum huius congregationis, sed erant pellicæ, & cappucia, quæ nunc in per huiusmodi, & brachia à canonicis tum regularibus, tum secularibus defertur solent, qualia scapularia Canonici nostræ congreg. defertunt Lucæ in monasterio S. Frigidiani, iuxta antiqua loca, quæ sunt dicitur, multò minus verum est, quod dicitur Frigidianis cuiusmodi scapularia, siue nigrescere alic. inquam viderent, sed sunt impositæ de frigido cerebro haule, quas libro sequenti solida ratione, & demonstratione rejiciemus. illud autem multò magis mirandum, hunc autorem ad profundum quod canonicis D. Marci quæ quæque essent, ordinis D. Augustini non erant, gellurone super rochettis scapularia, & aliter Io. Andream in Clementina 1. in verbo Habitum de electione, qui neque ibi, neque in toto libro Clementinarum de illis canonicis vel vnum verbum habet.

Inter, ex illi admodum fundameto substantialium videri, quod idem autor ait, Allegationis in causa præcedentis inter canonicos Lateranensium, & monachos Cassinenses pro videri Lateranensibus productas, æque minime pro Canonicis S. Saluatoris, & eisdem canonicis dictæ congregationis S. Saluatoris Bononiensis, quæ comprehensio fuisse in eadem causa, & intentionem à Pio IV. ad fauorem Lateranensium latam, æque pro suis facere, in qua re probulato secundò libro insitit, & lib. 2. fol. 10. pag. 2. nam licet, saluo vinculo charitatis, & amicitie cum RR. Monachis, hoc maxime verum esse appareat, tamen certum est canonicos dictæ congregationis in eadem causa ne per somniamus quidem nominatos, sed neque laborum, & expensarum participes fuisse. vnde illud in auctoritate quædam potest, quod Iuriconsultus ait, si eam fuerint partes. ff. pro socio. Leoniam esse locum, qua quis prædæ, & lucris, non autem laboribus, & expensarum locum esse cupit. Et

